

İLKÖĞRETİM SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE UYGULANAN PERFORMANS GÖREVLERİNE YÖNELİK GELİŞTİRİLEN TUTUM ÖLÇEĞİNİN GEÇERLİLİK VE GÜVENİLİRLİK ÇALIŞMASI

Fatih BERK*

ÖZET

Yenilenen Sosyal Bilgiler dersi öğretim programı farklı ölçme değerlendirme araçlarına yer vermektedir. Bu çalışmanın amacı, yapılandırmacı öğrenme yaklaşımına dayalı yeni Sosyal Bilgiler dersi öğretim programında ölçme aracı olarak kullanılan performans görevlerine yönelik bir tutum ölçeği geliştirmektir. Geliştirilmeye çalışılan bu ölçek aracılığıyla, ilköğretim 6. ve 7. sınıflarda uygulanan performans görevlerinin öğrenci görüşleri açısından değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Ölçek dört boyutlu Likert tipi bir tutum ölçeğidir. Söz konusu ölçek Ankara ili Yenimahalle ilçesinde bulunan okullarda, ilköğretim 6 ve 7. sınıflarda öğrenim gören iki yüz kırk dokuz öğrenciye uygulanmıştır. Öğrencilerden yüz yirmi dokuzu kız yüz yirmisi erkektir. Bu öğrencilerin yüz yirmi dördü 6. Sınıf, yüz yirmi beşi 7. Sınıf öğrencisidir. Ölçeğin yapı geçerliliğini ortaya koymak amacıyla açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda ölçeğin güvenilirlik katsayısı (Cronbach Alfa) .93 olarak bulunmuştur. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda kök ortalama kare yaklaşım hatası (RMSEA) 0.059; standardize edilmiş kök ortalama kare artık (RMR) 0.059; uyum iyiliği indeksi (GFI) 0.80; düzeltilmiş uyum iyiliği indeksi (AGFI) 0.78; normlanmış uyum indeksi (NFI) 0.93; karşılaştırmalı uyum indeksi (CFI) 0.97; normlanmamış uyum indeksi (NNFI) 0.96 olarak saptanmıştır. Sonuç olarak Sosyal Bilgiler dersine yönelik olarak hazırlanan performans görevi tutum ölçeğinin, ilköğretim 6 ve 7. sınıf öğrencilerinin performans görevlerine yönelik olumlu ve olumsuz tutumlarını belirlemek amacıyla kullanılabileceğini söylemek mümkündür.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, Performans Görevi, Tutum Ölçeği

A STUDY ON VALIDITY AND RELIABILITY OF THE ATTITUDE SCALE DESIGNED FOR PERFORMANCE TASKS GIVEN IN SOCIAL STUDIES CLASSES IN PRIMARY SCHOOLS

ABSTRACT

Renewed Social Studies course curriculum gives place to a different assessment and evaluation tools. The aim of the study is to

* Öğretmen,MEB, El-mek: efberk@gmail.com

develop an attitude scale for the tasks which are used as assessment tools in the recent social studies syllabus depending on constructivism. Through this test, being tried to develop, it is aimed to assess the tasks given in the 6th and 7th grades in terms of students' views. The test contains four-level Likert items. This test has been given to 249 students studying in the 6th and 7th grades. There are 129 students are female, 124 students are male. To test the construct validity of the test, an exploratory factor analysis is applied. According to the analysis results, the reliability coefficient is (Cronbach Alfa) .93. As a result of the confirmatory factor analysis, the following is determined; (RMSEA) is 0.059; (RMR) is 0.059; goodness of fit index (GFI) is 0.80; the adjusted goodness of fit index (AGFI) is 0.78; normed fit index (NFI) is 0.93; comparative fit index (CFI) is 0.97 and non-normed fit index (NNFI) is as 0.96. To conclude, it may be said that the attitude scale which is designed for the tasks given in 6th and 7th grades' social studies classes can be used to identify students' positive or negative views.

Key Words: Social Studies, Performance tasks, Attitude scale.

Giriş

Sosyal bilgiler dersinin konusu insanlar ve onların yaşamlarıdır. Sosyal bilgiler kendimizi ve diğerlerini anlamamıza yardımcı olur; çünkü sosyal bilgiler disiplinler arası ve çok disiplinli bir alandır. Çok disiplinli bir yapıya sahip olan sosyal bilgiler, sosyal ve insanla ilgili diğer bilimlerin konu ve yöntemlerinden yararlanarak insanın fiziksel ve sosyal çevresi ile etkileşimini zaman boyutu içinde, disiplinler arası bir yaklaşımla ele alan; küreselleşen dünyada yaşamla ilgili temel demokratik değerlerle donatılıp, düşünen vatandaşlar yetiştirmeyi hedefleyen bir çalışma alanı olarak tanımlanmaktadır (Doğanay, 2002).

Bu hedefler doğrultusunda 2004 yılında yapılandırmacı yaklaşıma göre şekillendirilmiş sosyal bilgiler yeni öğretim programı öğrencinin yakın ve uzak çevresindeki sorunlara duyarlı, insan haklarına ve demokratik değerlere bağlı, sorgulayan, araştıran, problem çözebilen bireyler olarak yetiştirmeyi hedeflemektedir. Bu hedeflere ek olarak programdaki konuların öğrenciler tarafından benimsenmesi ve öğrencilerin öğrendiklerini yaşamlarında kullanabilmeleri beklenmektedir. Bu nedenlerle sosyal bilgiler yeni öğretim programıyla, öğrencilerin insana, topluma ve çevreye ilişkin tüm unsurlara yönelik olumlu tutumlara sahip olması hedeflenmiştir

Yapılandırmacı yaklaşımda öğrencilerin sürece etkin katılımı ön görülmektedir. İlköğretim sosyal bilgiler yeni programında yapılandırmacı yaklaşıma paralel olarak öğretme ve öğrenme stratejilerinin öğretmen merkezli bir yapıdan, öğrenci merkezli bir yapıya yöneldiği; aynı doğrultuda programın önemli bir parçası olan değerlendirme boyutunda yapılandırmacı yaklaşıma uygun olarak yapıldığı görülmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı bu doğrultuda yeni öğretim programında "*performans görevi*" süreç değerlendirme uygulamasına yer vermiştir (Başboğaoğlu ve Demir, 2011).

Yapılandırmacı yaklaşım doğrultusunda hazırlanan programda öğrenilen konuların hayatta kullanılabilmesi önemli kabul edilmiştir. Performans görevlerinin verilmesi öğrencilerin kazandıkları bilgi ve becerileri günlük hayatta ne ölçüde uygulayabildiklerini görmekte yardımcı olacaktır. Performans görevleri, öğrencilerin üst düzey bilişsel becerilerini ölçmek amacıyla kullanılmakta, öğrencinin hayatındaki problemleri nasıl çözeceğini ve problem çözmek için sahip olduğu bilgi ve becerileri nasıl kullanacağını göstermektedir (MEB, 2006).

Turkish Studies

Performans görevleri, öğrencilerin yeni bilgiler oluşturmalarını gerektirir. Öğrencilerin yapmaları istenen ödevlerden çoğunun önceden belirlenmiş bir “doğru yanıtı” vardır. Örneğin öğrencilerin verilenleri eşleştirmeleri, cümlelerdeki boşlukları tamamlamaları ya da verilenler arasından doğru cevabı seçmelerini gerektiren ödevlerin tümünde, önceden belirlenmiş “tek doğru cevap” vardır. Bu ödevlerde farklı cevaplara yer yoktur. Belirli cevaplar kesin doğrudur, diğerleri ise kesin yanlıştır. Hatta çoğu yazmayı gerektiren ödevlerde bile belirli cevaplar vardır. Ancak etkili öğrenme için temel olan, bu bilgiyi oluşturma yöntemidir; bu da öğrencilere performans görevleri vererek gerçekleştirilebilir (Marzano, Pickering ve McTighe, 1993).

Öğrencilere verilen eğitimin etkili olabilmesini ve onlara kazandırılmak istenen hedeflere tam olarak ulaşılabilmesini etkileyen pek çok etken vardır. Performans ödevleri öğrencilerin akademik başarısını, sahip oldukları donanımı, derse ilişkin görüş ve tutumu etkilemektedir (Aksoy ve Link, 2000). Bu bağlamda sosyal bilgiler performans görevlerinin etkililiğini ve gerekliliğini ortaya koymak amacıyla söz konusu ödevlere yönelik öğrenci tutumlarının bilinmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.

İlgili literatür incelendiğinde, (Kumandaş ve Kutlu, 2010; Başboğaoğlu ve Demir, 2011; Akdağ, 2009; Ay, Karadağ ve Çengelci, 2008; Yücel, 2007; Belet ve Girmen, 2007; Gömleksiz, Sinan ve Demir, 2010) performans görevlerine ilişkin görüş, algı ve beklentilerine yönelik çalışmalar mevcuttur. Kumandaş ve Kutlu (2010) “*İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Performans Görevlerine İlişkin Tutumlarını Etkileyen Faktörler*” adlı çalışmada öğrencilere yönelik “Performans görevlerine ilişkin tutum ölçeği” ve “Öğrenci kişisel bilgi anketi” kullanılmıştır. Bu araştırmada elde edilen sonuçlar, öğretmenlerin performans görevini değerlendirirken öğrencilerini de bu sürece katmalarının gerekli olduğunu ortaya koymaktadır. Bu nedenle öğretmenler, değerlendirme yaparken öğrenci ile işbirliği içerisinde olmalı ve bu süreçte öğretmen daima yönlendirici rol oynamalıdır olarak belirlenmiştir.

Başboğaoğlu ve Demir (2011) “*İlköğretimde Uygulanan Performans Görevlerinin Etkililiğine İlişkin Geliştirilen Tutum Ölçeğinin Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışması*” adlı çalışmada IV ve V. Sınıflarda uygulanan performans görevlerinin etkililiğinin öğretmen görüşleri bakımından değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Ölçek tek boyutlu likert tipi tutum ölçeğidir. Hazırlanan ölçek 34 ilköğretim okulunda görev yapmakta olan 152 öğretmene uygulanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliliğini ortaya koymak amacıyla deneme formunda yer alan 49 madde üzerinde açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Faktör analizine tabi tutulan maddelerle ilgili olarak tanımlanan faktörlerde yer alan maddelerin faktör yük değerleri 0.55 ile 0.75 arasında değiştiği ve faktörün toplam varyansın %66’sını açıkladığı görülmüştür. Ölçeğin güvenilirlik katsayısı (alfa) .75 olarak tespit edilmiştir.

Ay, Karadağ ve Çengelci (2008), İlköğretim birinci basamakta gerçekleştirilen performans görevlerine ilişkin öğretmenlerin görüşlerini ortaya koymak amacıyla gerçekleştirdikleri araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniğini kullanmışlardır. Araştırmaya Eskişehir il merkezinde görev yapan 25 sınıf öğretmeni katılmıştır. Görüşme yoluyla elde edilen verilerin çözümlenmesinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Araştırma sonuçları öğretmenlerin performans görevlerinin öğrenci gelişimine katkı sağladığını düşündüklerini ortaya koymaktadır. Öğretmenler, velilerin performans görevlerine ilişkin olumsuz görüşleri ile teknolojik donanım, araç gereç ve kaynak yetersizliğinin performans görevlerinin gerçekleştirilmesinde karşılaştıkları önemli sorunlar olduğunu belirtmektedirler.

Yücel (2008), performans görevlerinin uygulanabilirlik durumunu ve hedeflenen amaçlara yaklaşımla düzeyini tespit etmek üzere “*İlköğretim 7.Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi’nde Verilen Performans Ödevleri Hakkında Öğretmen-Veli-Öğrenci Görüşleri*” adlı araştırmayı

Turkish Studies

yapmışlardır. Araştırmada veri toplama aracı olarak anket formu uygulanmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre, performans ödevlerinin hazırlanması sürecinde velilerin katılımının olduğu, ödevlerle ilgili öğretmen, öğrenci ve velilerin eğitiminin yetersiz olduğu, ödev hazırlama bahanesiyle öğrencilerin internet bağımlısı olduğu ve ödevlerin internette kesip kopyalanarak hazırlandığı, performans ödevlerinin not yükseltmek için araç olarak görüldüğü, öğrencilerin performans ödevlerinden dolayı sosyal aktivitelere yeterli oranda katılamadıkları, ödev hazırlama bahanesiyle aileye yalan söylendiği ve öğretmenlerin ödevleri lüzumsuz olarak gördükleri belirlenmiştir. Ancak ödevlerin öğrenciyi aktifleştirdiği, okul aile arasında köprü vazifesi gördüğü, hazırlanan ödevlerin olumsuz tarafları da olsa ödevlerin faydalı taraflarının bulunduğu belirtilmesinde fayda görmüşlerdir.

Belet ve Girmen (2007), “*Türkçe Dersinde Kullanılan Performans Ödevlerinin Etkililiği*” adlı araştırmada, araştırmanın verilerini, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi tekniğini kullanarak toplamışlardır. Araştırmanın bulgularına göre performans ödevlerinin; konuları, görünüşleri, içerikleri ve dil anlatım özellikleri bakımından büyük bir kısmının belirlenen kriterleri karşıladığı belirlenmiştir. Ancak ödevlerin içeriğine ilişkin belirlenen yaratıcılık kriterinin en düşük oranda olduğu, performans ödevlerinin internette ya da basılı materyallerden aynen alınarak oluşturulduğu, ödevlerin bir kısmının öğrenci dışında başka birisi tarafından yazıldığı, grup tarafından hazırlanan performans ödevlerinde kimi öğrencilerin çalışmalarının yer almadığı, öğrencilerin bireysel farklılıkları göz önünde bulundurulmadan sınıflardaki tüm öğrencilere aynı performans ödevlerinin verildiği ve bu durumların performans ödevlerinin etkililiğini azaltıcı etmenler olduğu belirlenmiştir.

Gömlüksiz ve diğerleri (2010), “*İlköğretim Türkçe Dersi Proje ve Performans Görevlerinin Gerçekleştirilme Sürecine Yönelik Öğrenci Görüşleri*” adlı çalışmalarında İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Dersi Öğretim Programı’ndaki proje ve performans görevlerinin uygulanmasına ilişkin öğrenci görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmada veri toplamak amacı ile 28 maddeden oluşan beşli Likert Tipi Proje ve Performans Görevleri Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde cinsiyet değişkenine göre bağımsız gruplar t testi, sınıf ve sosyoekonomik düzey değişkenlerine göre varyans analizi kullanılmıştır. Alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarından olan proje ve performans görevlerinin uygulanması noktasında Türkçe öğretim programının genel olarak etkili olduğu belirlenmiştir.

Mevcut literatür incelendiğinde, öğrencilerin doğrudan sosyal bilgiler performans görevlerine ilişkin tutumlarını belirlemeye yönelik çalışmalara araştırmacının ulaşabildiği kaynaklar arasında rastlanmamıştır. Bu nedenle böyle bir ölçek geliştirme çalışmasına ihtiyaç duyulduğu söylenebilir.

Pratkanis ve diğerlerine, (1989) göre tutumlar uzun yıllar boyunca sosyal psikolojinin temel konularından birisi olmuştur, bu durumun nedeni hem sosyal algımızı hem de davranışlarımızı etkilemeleridir (Kağıtçıbaşı, Tarihsiz). Tutumlar karmaşık yapılardır, kendileri gözlenemeyen fakat gözlenebilen davranışlara neden olduğu varsayılan eğilimler olarak nitelenebilir (Kağıtçıbaşı, Tarihsiz).

Akademik başarının dolaylı ya da doğrudan birçok faktörle ilişkili olduğu öne sürülmektedir. Duyusal özellikler de bu faktörlerden birisi olarak kabul edilebilir. Bu bağlamda düşünüldüğünde tutum, motivasyon, kaygı gibi duyusal faktörlerin öğrencilerin derse yönelik ilgi, istek başta olmak üzere bir çok faktörü etkileyeceği ve bunda öğrencilerin performanslarını etkileyebileceği düşünülebilir (Kan ve Akbaş, 2005).

Tutumlar bireylerin sevgilerini, nefretlerini ve davranış biçimlerini önemli ölçüde etkileyen ve insan davranışlarını yönlendiren önemli etmenlerden biridir (Morgan, 1991). Bu

bakımdan tutumların ölçülmesi, gözlenebilen davranışlarla öğrencilerin sosyal bilgiler performans görevlerine ilişkin tutumlarının belirlenmesi önemli görülmektedir. Literatürde öğrencilerin ve öğretmenlerin sosyal bilgiler dersinde verilen performans görevlerine yönelik çalışmalar mevcuttur; ancak öğrencilerin sosyal bilgiler performans görevlerine yönelik tutumlarını doğrudan ölçmeye yönelik bir çalışmaya araştırmacının ulaşabildiği kaynaklarda rastlanmamıştır. Bu nedenle mevcut eksikliği giderebilecek geçerli ve güvenilir bir tutum ölçeğinin geliştirilmesi gerekli görülmüştür. Bu noktadan hareketle araştırmacının amacı, İlköğretim 6. ve 7. Sınıf sosyal bilgiler dersinde verilen performans görevlerine yönelik öğrenci tutumlarını ölçebilecek geçerli ve güvenilir bir tutum ölçeği geliştirmek olarak belirlenmiştir.

Araştırmanın Yöntemi

Araştırmanın çalışma grubunu; Ankara illi Yenimahalle ilçesinde bulunan ilköğretim okullarının altıncı ve yedinci sınıflarında öğrenim görmekte olan 249 öğrenci oluşturmaktadır. Ölçek geliştirme sürecinde anlamlı ve güvenilir sonuçlara ulaşabilmek için çalışma grubunu oluşturan bireylerin sayısının, ölçeğin ön deneme formunda yer alan madde sayısının en az beş fazla olması gerekir (Anderson,1988). Ölçeğin ön deneme formu 249 kişilik çalışma grubuna uygulanmıştır. Ön deneme formunda 39 madde bulunmaktadır, bu bağlamda ön deneme formunda bulunan madde sayısının 6 katı kadar öğrenci çalışma grubuna alınmıştır. Çalışma grubunda bulunan öğrencilerin 129'u kız, 120'si erkektir, bunlardan 124'ü 6. Sınıf, 125'i 7. Sınıf öğrencisidir. Çalışma grubuna ilişkin bilgiler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Çalışma Grubuna İlişkin Bilgiler

Okulun Bulunduğu İl	Altıncı Sınıf		Yedinci Sınıf		Toplam
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	
Ankara	64	60	65	60	249

Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi

Sosyal Bilgiler Dersi Performans Görevi Tutum Ölçeği, öğrencilerin duyuşsal özelliklerini ölçmeye yönelik likert tipi bir ölçektir. Tutum ölçeklerinde derecelendirme “Tamamen Katılıyorum”dan; “Hiç Katılmıyorum”a doğru 5’li dereceleme şeklinde yapılabilir. (Tavşancıl,2005; Dunn-Rankin,2004). Bu araştırmada ölçek derecelemesi şu şekilde yapılmıştır: “Hiç Katılmıyorum: 1”, “Katılmıyorum: 2”, “Kararsızım: 3”, “Katılıyorum: 4” ve “Tamamen Katılıyorum: 5”tir. Ölçekte belirlenen olumsuz cümlelerin cevapları “Tamamen Katılıyorum: 1” den “Hiç Katılmıyorum: 5”e, “Katılıyorum: 2” den “Katılmıyorum: 4”e doğru ters yönde yeniden (recode) kodlanmıştır. İlgili literatüre göre; ölçek geliştirme aşamaları şu şekilde olmalıdır.

Madde Havuzunun Oluşturulması ve Uzman Görüşü Alınması

Bu aşamada öncelikle, sosyal bilgiler eğitimi ile ilgili literatür taraması yapılmıştır. Ayrıca 6. ve 7. Sınıf öğrencilere performans görevleriyle ilgili düşüncelerini anlattıkları kompozisyon yazdırılmış, bu kompozisyonlardan ve ilgili literatürden yararlanarak 49 maddelik madde havuzu oluşturulmuştur. Ardından Sosyal bilgiler ve Türk dili alanında uzman olan öğretim üyelerinden ve bir ölçme uzmanı öğretim üyesinden maddelere yönelik görüşleri istenmiş, söz konusu uzmanların dönütleri doğrultusunda 8 madde ön uygulama öncesinde çıkarılarak toplam madde sayısı 41’e düşürülmüştür.

Turkish Studies

Ön Deneme Uygulaması

Uzman görüşleri doğrultusunda hazırlanan ölçek taslağı, ilköğretim 6. ve 7. sınıf öğrencilerinden oluşan 52 öğrenciye uygulanmış, bu öğrenciler çalışma grubuna dâhil edilmemiştir. Ön deneme uygulamasıyla taslak ölçek, çalışma grubuna uygulanmadan önce maddelerin öğrenciler tarafından anlaşılıp anlaşılmadığı ve öğrenci düzeyine uygunluğu belirlenmeye çalışılmıştır. Uygulama sonucunda ön deneme uygulamasında anlaşılmayan iki madde çıkarılarak madde sayısı 39'a indirilmiştir. Yapılan ön deneme sonucunda taslak ölçeğin çalışma grubuna uygulanabilir bir nitelikte olduğu kanısına varılmıştır.

Ön Deneme Formunun Çalışma Grubuna Uygulanması Faktör Analizi ve Güvenirlilik Hesaplama Aşaması

Uzman görüşleri ve ön denemelerden sonra 39 maddelik taslak ölçek, Ankara ili Yenimahalle ilçesinde bulunan ilköğretim okullarının altıncı ve yedinci sınıflarında öğrenim görmekte olan 249 öğrenciden oluşan çalışma grubuna uygulanmıştır. Uygulama sonuçlarına göre faktör analizi yapılmış ve analiz sonucuna göre yapı geçerliği sağlanmaya çalışılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliliğini belirlemek amacıyla faktör analizi uygulanmış ve Varimax Döndürme (Rotation) metodu kullanılmıştır. Faktör sayısına her hangi bir sınırlama getirilmemiştir.

Literatürde faktör örüntüsünün oluşturulmasında 0.30 ile 0.40 arasında değişen faktör yüklerinin alt kesme noktası olarak alınabileceği belirtilmektedir (Büyüköztürk, 2007). Bu araştırmada alt kesme noktası olarak 0.30 kabul edilmiştir. Faktör analizi sonucunda, alt kesme noktası olarak 0.30'nin altında kalan maddeler ölçekten çıkartılmıştır. Tüm bu işlemler sonunda maddeler üzerinde, madde toplam puan korelasyonlarına dayalı ayırt edicilik analizleri uygulanarak ölçek maddeleri ayrı bir değerlendirmeye tabii tutulmuştur. Doğrulayıcı faktör analizi çalışmalarından önce, ölçeğin iç tutarlılık katsayılarını belirlemek maksadıyla, Cronbach Alfa güvenirlilik analizi gerçekleştirilmiştir.

Geçerlilik ve güvenirlilik çalışmalarının son aşamasında doğrulayıcı (confirmatory) faktör analizi çalışmalarına yer verilmiştir. Araştırmada açılımlayıcı faktör analizinden; hangi değişken gruplarının hangi faktör ile yüksek düzeyde ilişkili olduğunu test etmek üzere yararlanılmıştır.

Tablo 2. Performans Görevine Yönelik Tutum Ölçeğinin Alt Boyutlarına İlişkin Açıklamalar, Madde Örnekleri ve Toplam Madde Sayıları

Alt Boyutlar	Madde Sayıları	Örnek Maddeler
Performans görevinin beceri kazanımına etkisine yönelik faktör	13	Sosyal Bilgiler performans görevleri araştırma yapma kabiliyetimi geliştirmektedir.
Bilgi kazanımına etkisine yönelik faktör	9	Sosyal bilgiler performans görevini yaparken yeni bilgiler öğrenirim.
Performans görevi yapma isteği faktörü	6	Sosyal Bilgiler dersinde verilen performans görevlerini yaparken kendimi mutsuz hissediyorum.
Okul, aile ve çevre		Sosyal Bilgiler performans

Turkish Studies

şartları faktörü	8	görevlerimi yaparken ekonomik nedenlerden dolayı zorluk yaşıyorum.
Toplam Madde Sayısı	36	

Verilerin analizi

Ölçeğin geçerlilik analizleri kapsamında, başlangıçta açılımlayıcı (exploratory) faktör analizi ve madde analizi çalışmalarına yer verilmiş, daha sonra doğrulayıcı (confirmatory) faktör analizi çalışmaları tamamlanmıştır. Araştırmanın açılımlayıcı faktör analizi ve madde analizi çalışmaları SPSS 18 paket programıyla; doğrulayıcı faktör analizi çalışmaları ise Lisrel 8.8 yazılımı ile gerçekleştirilmiştir.

Bulgular ve Yorum

Madde Analizi

Çevre tutum ölçeğinin madde ayırt ediciliğini belirlemek için madde-toplam korelasyonu ve %27'lik alt-üst grup karşılaştırmaları yapılmıştır. Analiz sonucu 10., 25. ve 35. maddelerin düzeltilmiş madde toplam korelasyonunun .20'nin altında olduğu tespit edilmiştir. Madde toplam korelasyonu 10. Madde için -.27; 25. Madde için -.35, 35. Madde için ise -.30 olarak bulunmuştur. Bu sebeple 10., 25. Ve 35. Maddeler ölçekten çıkarılıp analizler tekrar yapılmıştır. Yapılan analizler sonucu düzeltilmiş madde toplam korelasyonunda tüm maddelerin değerlerinin .20 üzerinde olduğu görülmüştür ve madde çıkarılmamıştır. Analizler tekrar edilmiş, elde edilen sonuçlar tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3. Performans Görevi Ölçeği Maddeleri İçin %27'lik Alt ve Üst Grupların Karşılaştırılması Sonuçları

Madde No	Düzeltilmiş Madde Toplam Korelasyonu	Alt Grup		Üst Grup		T
		X	S	X	S	
<i>Madde 1</i>	.632	3.19	1.34	4.79	.61	8.96
<i>Madde 2</i>	.621	3.17	1.30	4.80	.43	9.80
<i>Madde 3</i>	.555	3.51	1.39	4.85	.39	7.59
<i>Madde 4</i>	.597	3.05	1.30	4.70	.86	8.68
<i>Madde 5</i>	.493	3.66	1.39	4.89	.30	7.11
<i>Madde 6</i>	.570	3.55	1.30	4.85	.43	7.74
<i>Madde 7</i>	.546	3.63	1.37	4.89	.52	7.11
<i>Madde 8</i>	.551	3.60	1.25	4.89	.52	7.82
<i>Madde 9</i>	.541	3.20	1.15	4.80	.57	10.24
<i>Madde 11</i>	.637	2.80	1.28	4.73	.68	10.92

Turkish Studies

<i>Madde 12</i>	.359	2.94	1.45	4.36	1.09	6.46
<i>Madde 13</i>	.400	3.23	1.33	4.57	1.02	6.53
<i>Madde 14</i>	.656	3.00	1.20	4.82	.62	11.05
<i>Madde 15</i>	.602	2.67	1.30	4.67	.67	11.18
<i>Madde 16</i>	.374	3.19	1.28	4.36	1.06	5.81
<i>Madde 17</i>	.353	3.50	1.38	4.73	.76	6.42
<i>Madde 18</i>	.571	3.20	1.37	4.83	.44	9.30
<i>Madde 19</i>	.684	2.88	1.15	4.91	.28	14.08
<i>Madde 20</i>	.487	3.39	1.27	4.77	.84	7.47
<i>Madde 21</i>	.485	2.86	1.23	4.35	1.12	7.32
<i>Madde 22</i>	.640	3.07	1.28	4.83	.44	10.70
<i>Madde 23</i>	.527	2.38	1.32	4.23	1.03	9.67
<i>Madde 24</i>	.580	3.17	1.26	4.79	.78	8.94
<i>Madde 26</i>	.598	3.16	1.31	4.82	.51	9.72
<i>Madde 27</i>	.668	3.04	1.25	4.79	.61	10.36
<i>Madde 28</i>	.544	2.80	1.41	4.30	.85	7.48
<i>Madde 29</i>	.561	3.60	1.47	5.00	.000	7.79
<i>Madde 30</i>	.505	3.35	1.37	4.82	.38	8.46
<i>Madde 31</i>	.635	2.97	1.41	4.91	.51	10.64
<i>Madde 32</i>	.718	3.11	1.28	4.94	.23	11.48
<i>Madde 33</i>	.693	3.13	1.44	4.86	.54	9.27
<i>Madde 34</i>	.553	3.32	1.32	4.60	.75	6.93
<i>Madde 36</i>	.560	2.91	1.27	4.45	.99	7.84
<i>Madde 37</i>	.296	2.57	1.43	3.67	1.51	4.36
<i>Madde 38</i>	.382	3.16	1.33	4.14	1.27	4.40
<i>Madde 39</i>	.505	3.63	1.49	4.91	.33	6.88

Tablo 3' de görüldüğü gibi düzeltilmiş madde toplam korelasyonuna yönelik sonuçların. 29 ile. 69 arasında değiştiği görülmektedir. Madde toplam korelasyonunun yorumlanmasında değeri. 20 ve üzerinde olan maddelerin ölçülecek özelliği ayırt etme açısından yeterli kabul edildiği (Büyükoztürk, 2007) göz önüne alınırsa, madde toplam korelasyonlarının yeterli olduğu söylenebilir. Ölçekle ilgili % 27'lik alt-üst grupların madde puanlarının karşılaştırılmasında ise t testi kullanılmıştır. % 27'lik alt ve üst grupların madde puanlarındaki farklılıklarla ilişkin t değerlerinin Tablo 3.1.'de görüldüğü gibi 3.36 (p<.001) ile 14.08 (p<.001) arasında değiştiği görülmüştür.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 7/3, Summer, 2012

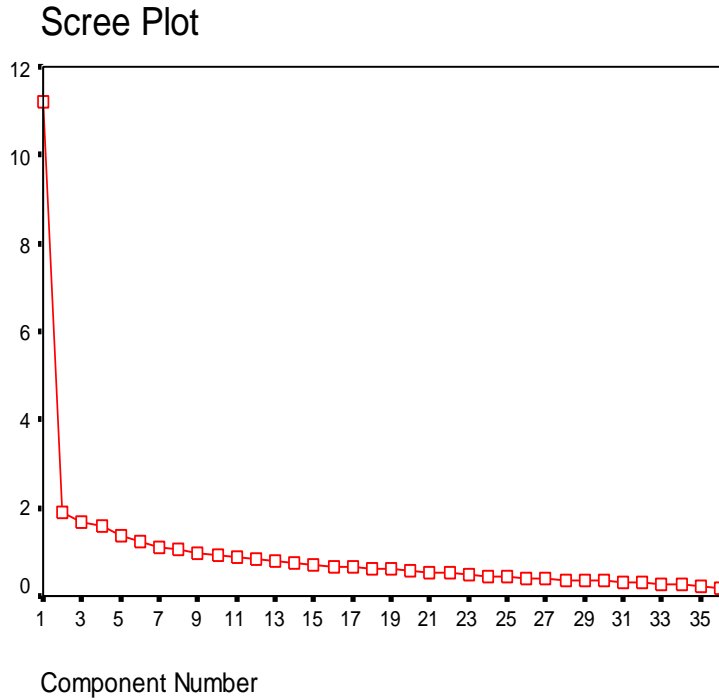

Yapı Geçerliği

Açımlayıcı Faktör Analizi: Faktör analizi, gözlemlenen çok sayıdaki değişken içerisinde gruplandırılmış temel değişkenleri ya da faktörleri tanımlayarak değişken sayısını azaltmak amacı ile yapılmaktadır. Tanımlanan her bir faktör, değişkenler arasındaki ilişkinin ölçülmesi sonucu aynı özelliği ölçen birbiri ile ilişkili değişken setinden oluşur. Diğer bir ifadeyle faktör analizi, bir konuda deneklerin verdiği cevaplara göre değişkenler arasındaki korelasyonun hesaplanarak, birbiri ile ilişkili olan ve aynı boyutu ölçen değişkenlerin gruplandırılması sonucu faktör elde etme işlemidir (Ural ve Kılıç, 2005). Sosyal bilgiler dersi performans görevi tutum ölçeğinin örtük yapısını ortaya çıkarmak amacıyla açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır.

Ölçme aracına faktör analizi yapıp yapılamayacağını tespit edilmesi için öncelikle KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) değeri ve Bartlett's Testi (Bartlett's Test of Sphericity) hesaplanmıştır. Elde edilen verilerde ölçme aracının uygulanması sonucu elde edilen verilerin örneklem grubuna uygunluğu 0.000 düzeyinde Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)= .91, Bartlett Testi sonucu $\chi^2= 3691.645$ olarak bulunmuştur. Veriler üzerinde faktör analizinin yapılabilmesi için ilgili literatürde minimum KMO değeri 0,60 olarak önerilmektedir (Pallant, 2001). Bu bağlamda verilerin faktör analizi için uygun olduğu söylenebilir.

Sonraki aşamada tutum ölçeği madde analiz çözümü için temel bileşenler çözümü ve varimax tekniği uygulanmıştır. Elde edilen bulgular doğrultusunda faktör öz değerlerine ait çizgi grafiği Şekil 1'de sunulmaktadır.

Şekil 1: Faktör Öz Değerlerine Ait Çizgi Grafiği

Şekil 1' de elde edilen faktör öz-değerlerine ait çizgi grafiğinde, grafik eğrisinin hızlı bir düşüş gösterdiği nokta dördün faktörün olduğu noktadır. Bu nedenle anketteki faktör sayısının dört olduğu kabul edilmiştir. İfade edilen dört faktöre ilişkin öz-değerler, varyans yüzdeleri ve toplam

Turkish Studies

varyans yüzdeleri Tablo 3.2'de verilmiştir. Tablo 4' de görüldüğü gibi ankette yer alan beş faktörün öz-değerlerinin tümü 1'in üzerindedir.

Tablo 4. *Sosyal Bilgiler Dersi Performans
Görevine Yönelik Tutum Ölçeğinin Faktörlerinin Yapısı*

Faktör	Öz-değer	Varyans Yüzdesi	Toplam Varyans Yüzdesi
1	5.411	15.03	15.03
2	4.472	12.42	27.45
3	3.259	9.05	36.50
4	3.221	8.94	45.45

Tablo 4'de görüldüğü üzere dört faktörlü performans görevlerine yönelik tutum ölçeğinin birinci faktörü ölçeğe ilişkin toplam varyansın % 15.03'ünü; ikinci faktör % 12.42'sini; üçüncü faktör % 9.05'ini; dördüncü faktör % 8.94'ünü açıklamaktadır. Dört faktörün açıkladıkları toplam varyans % 45'dir.

Ankette toplam 36 maddenin 4 faktöre dağılımını görmek amacıyla temel bileşenler ve Varimax tekniği ile döndürme işlemi yapılmıştır. Ankette faktör yükü en az 0.30 ve üzeri değerde olan maddeler kabul edilmiştir. Tablo 3.3'te varimax tekniğiyle döndürme işlemi sonucunda faktör yükü 0,30' dan büyük ve dört faktörde toplanan maddeler, faktör adları, faktör yükleri, Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı değerleri, Kaise-Meyer-Olkin (KMO) değeri ve Barlett Testi sonucu verilmiştir.

Tablo 5. *Ölçeğin Faktör Yükleri, Faktörlere Ait Cronbach Alpha Değerleri
ve Faktörlerde Yer Alan Maddeler*

Madde No	Faktör Yükü	Maddeler
<i>I. Faktör (Performans görevinin beceri kazanımına etkisine yönelik faktör.) Cronbach Alpha = .89</i>		

1	.677	Sosyal Bilgiler ile ilgili performans görevlerimi yaparken eğleniyorum.
2	.502	Sosyal Bilgiler performans görevlerini yapmak bana sıkıcı geliyor. Sosyal Bilgiler konularının sonunda alıştırma nitelikli verilen performans görevi, konuyu daha iyi kavramama neden olmaktadır.
9	.387	Sosyal Bilgiler performans görevleri benim için ilgi çekicidir.
10	.559	Sosyal Bilgiler performans görevleri araştırma yapma kabiliyetimi geliştirmektedir. Kitaplardan ve kütüphaneden istenilen görevler, kitaplara ve kütüphanelere karşı ilgimi arttırmaktadır.
13	.584	El becerilerine dayalı verilen performans görevlerinin, el becerilerimi geliştirdiğini düşünüyorum.
14	.587	Sosyal Bilgiler performans görevleri bilgi ve becerilerimin gelişmesini

17	.548	sağlamaktadır. Sosyal bilgiler performans görevini yapmanın faydalarını bilirim.
18	.538	Sosyal bilgiler dersinde her ünitenin sonunda performans görevi yapmak isterim. Sosyal bilgiler performans görevini yapmak dersteki başarıyı artırır.
21	.609	Sosyal Bilgiler performans görevinin sonunda öğrendiklerimi günlük hayatıma uyguladım.
22	.650	Elimde olsa performans görevini yapmam.
25	.482	
26	.602	
29	.438	
II. Faktör(Bilgi kazanımına etkisine yönelik faktör) Cronbach Alpha = .84		

24	.520	Sosyal bilgiler performans görevini yapmanın eğitimim için gerekli olduğunu düşünüyorum.
27	.642	Sosyal bilgiler performans görevinden aldığım not benim için önemlidir.
28	.670	Sosyal bilgiler performans görevini yaparken hangi kaynaklardan yararlanacağımı bilirim.
30	.628	Sosyal bilgiler performans görevini yapmak öğrendiğim konuları tekrar etmemi sağlar.
31	.586	Sosyal bilgiler performans görevini yaparken farklı kaynaklardan yararlanırım.
32	.678	Sosyal Bilgiler performans görevleri konulara farklı bakış açılarından bakmama yardımcı olur.
33	.527	Sosyal Bilgiler dersinde verilen performans görevleri ders kitabı dışındaki kaynaklardan yararlanılarak hazırlanırsa, konularım daha öğretici olacağını düşünüyorum.
35	.349	Sosyal Bilgiler performans görevlerini zamanında teslim ederim.
36	.584	

III. Faktör (Performans görevi yapma isteği faktörü) Cronbach Alpha = .78

Turkish Studies

3	.525	Sosyal Bilgiler derslerinde verilen performans görevlerinin anlatılan konulara uygun bir şekilde verildiği takdirde fayda sağlayacağına inanıyorum.
4	.545	Verilen performans görevlerinin Sosyal Bilgiler Dersi konularını anlamamda yardımcı olduğunu düşünüyorum. Sosyal Bilgiler dersinde verilen performans görevlerini yaparken dikkatli olmaya çalışırım.
5	.721	Sosyal Bilgiler dersinde verilen performans görevlerini yaparken kendimi mutsuz hissediyorum.
6	.559	Performans görevleri hangi konuda olursa olsun benim için gereksiz olmuştur.
7	.667	Sosyal Bilgiler dersinde araştırmaya dayalı performans görevlerini yapmanın, zamanımı boşa harcamak olduğunu düşünüyorum.
8	.408	
IV. Faktör (Okul, aile ve çevre şartları faktörü.) Cronbach Alpha = .68		

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 7/3, Summer, 2012

11	.522	Sosyal Bilgiler performans görevlerimi yaparken ekonomik nedenlerden dolayı zorluk yaşıyorum.
12	.459	Ders kitaplarındaki konular ile verilen performans görevlerinin uyuşmadığını düşünüyorum.
15	.550	Sosyal Bilgiler performans görevleri için fazla zaman ayırdığımdan ders dışı sosyal etkinliklere katılamıyorum. Sosyal Bilgiler performans görevlerinden yüksek not alacağımı düşünmek beni ders çalışmaktan soğutuyor.
16	.394	Sosyal Bilgiler Performans görevleri derse yönelik ilgimi azaltıyor.
19	.650	Sosyal Bilgiler performans görevini yapmakta zorlanırım. Sosyal bilgiler performans görevi yapmanın gereksiz olduğunu düşünüyorum.
20	.554	Sosyal Bilgiler performans görevlerini internetten hazırlama kolaylığı beni kütüphanelerden ve kitaplardan uzaklaştırmaktadır
23	.437	
34	.414	

Anketin geneli için Cronbach Alfa = 0,93
Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) = 0,91, Barlett Testi sonucu =3691.645 (p<0.001)

Tablo 5’de, maddelerin boyutlara göre dağılımı incelendiğinde; birinci faktör “Performans görevinin beceri kazanımına etkisine yönelik faktör” (1, 2, 9, 10, 13, 14, 17, 18, 21, 22, 25, 26, 29), “Bilgi kazanımına etkisine yönelik faktör” (24, 27, 28, 30, 31, 32, 33, 35, 36), üçüncü faktör “Performans görevi yapma isteği faktörü” (3, 4, 5, 6, 7, 8), dördüncü faktör “Okul, aile ve çevre şartları faktörü”(11, 12, 15, 16, 19, 20, 23, 34). Ayrıca faktörlerin Cronbach Alpha

Turkish Studies

değerleri ölçeğin geneli için 0.93 olarak belirlenirken, birinci faktör için 0.89, ikinci faktör için 0.84, üçüncü faktör için 0.72 ve dördüncü faktör için 0.68 olarak belirlenmiştir.

Doğrulayıcı Faktör Analizi Çalışmaları

Doğrulayıcı faktör analizi, orijinal olarak geliştirilen ölçek çalışmalarında, açımlayıcı faktör analizine ek olarak da yapılmaktadır. First-order, second-order veya higher-order şeklinde adlandırılan doğrulayıcı faktör analizi çalışmalarına da sıklıkla rastlanmaktadır. Bu tür çalışmalarda, ölçek maddeleri tarafından yapılandırıldığı düşünülen birden fazla örtük (latent) değişkenin, bir başka örtük değişken tarafından açıklandığı varsayılır ve bu varsayımın veriye uygunluğu test edilir (Şimşek, 2007). Araştırmada açımlayıcı faktör analizi sonucunda dört boyuttan oluşan Sosyal Bilgiler Dersi Performans Görevi Tutum Ölçeği'nde faktöre katkıda bulunan değişken gruplarının bu faktörler ile yeterince temsil edilip edilmediğini saptamak amacıyla doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Tablo 5'te uyum ölçüleri, iyi uyum değerleri, kabul edilebilir uyum değerleri (Schermele-Engel ve Moosbrugger, 2003) ve önerilen modelin uyum değerleri verilmiştir.

Tablo 6. *Uyum Ölçüleri, İyi Uyum Değerleri, Kabul Edilebilir Uyum Değerleri ve Sosyal Bilgiler Tutum Ölçeği Uyum Değerleri*

Uyum Ölçüleri	İyi Uyum Değerleri	Kabul Edilebilir Uyum Değerleri	Performans Görevi Uyum Değerleri
RMSEA	0.00<RMSEA<0.05	0.05<RMSEA<0.10	0.059
SRMR	0.00<SRMR<0.05	0.05<SRMR<0.10	0.059
GFI	0.95<GFI<1.00	0.90<GFI<0.95	0.80
AGFI	0.90<AGFI<1.00	0.85<AGFI<0.90	0.78
NFI	0.95<NFI<1.00	0.90<NFI<0.95	0.93
CFI	0.95<CFI<1.00	0.90<CFI<0.95	0.97
NNFI	0.95<NNFI<1.00	0.90<NNFI<0.95	0.96

Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda kök ortalama kare yaklaşım hatası (Root mean square error of approximation-RMSEA) 0.059; P-value for Test of Close Fit (RMSEA <0.10); standardize edilmiş kök ortalama kare artık (Standardized RMR) 0.059; uyum iyiliği indeksi (Goodness of Fit Index-GFI) 0.80; düzeltilmiş uyum iyiliği indeksi (Adjusted Goodness of Fit Index-AGFI) 0.78; normlanmış uyum indeksi (Normed Fit Index-NFI) 0.93; karşılaştırmalı uyum indeksi (Comparative Fit Index (CFI) 0.97 ve normlanmamış uyum indeksi (Non-normed fit index (NNFI) 0.96 olarak belirlenmiştir.

Analizler sonucunda Ki kare/ serbestlik derecesi 1.85 olarak bulunmuştur. Bu değer 2'den küçük olması mükemmel uyum değeri referans aralığıdır (Kline, 2005) RMSEA değerlerinin. 0.05'ten küçük olması durumunda model uygunluğunun mükemmel olduğunu; 0.08 değeri kabul edilebilir bir sınır olduğunu göstermektedir. (Schermele-Engel & Moosbrugger, 2003) Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda RMSEA değeri 0.059 olarak bulunmuştur. Bu değer model uygunluğunun kabul edilebilir uyum değerleri referans aralığındadır.

Turkish Studies

Doğrulamalı faktör analizi sonucunda standardize edilmiş kök ortalama kare artık (Standardized RMR) 0.059; karşılaştırmalı uyum endeksi (Comparative Fit Index (CFI) 0.97 olarak bulunmuştur. Analiz sonuçları, mükemmel veya mükemmele yakın uyum değerlerine sahiptir. Uyum iyiliği indeksi (Goodness of Fit Index-GFI) 0.80; düzeltilmiş uyum iyiliği indeksi (Adjusted Goodness of Fit Index-AGFI) 0.78; değerleri mükemmel uyum değerlerine sahip olmasa bile, kabul edilebilir sınırlar içinde olduğunu söylemek mümkündür.

Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada ilköğretim öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersinde verilen performans görevlerine ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla kullanılabilir ve geçerli likert tipi bir tutum ölçeği geliştirilmeye çalışılmıştır. Bu amaçla ölçek geliştirme sürecinde 49 maddelik ön madde havuzu oluşturulmuştur. Uzman görüşleri ve ilgili geribildirimler doğrultusunda 8 madde elenerek 41 maddelik yeni bir havuz oluşturulmuştur. Kapsam geçerliliği çalışması sonucunda, uzmanların % 90-100 oranında uyuşma gösterdiği maddeler kabul edilmiştir. Daha sonra ön deneme formu çalışma grubu içinde yer almayan öğrenciler üzerinde uygulanarak ön deneme uygulaması gerçekleştirilmiştir. Bu uygulama sonucunda öğrencilerin anlamakta zorlandığı 2 madde daha elenerek toplam madde sayısı 39'a düşürülmüştür.

Ön deneme uygulaması sonucunda son halini alan ön deneme formu çalışma grubuna uygulanmıştır. Daha sonra yapı geçerliliği çalışmalarına geçilmiştir. Öncelikle veriler üzerinde açımlayıcı faktör analizi yapılarak faktör yükleri 0.30'un altında olan maddeler elenmiştir. Ölçekteki tüm maddeler için madde toplam, madde kalan ve madde ayırt edicilik indeksleri ayrı ayrı incelenerek her madde ayrıntılı bir analize tabi tutulmuştur. Analizler sonucunda 36 maddelik dört boyutlu bir tutum ölçeği ortaya çıkmıştır. Ayrıca ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı; 0.93 olarak bulunmuştur. Bu sonuçlara göre ölçeğin iyi bir güvenilirlik katsayısına sahip olduğu söylenebilir. (Tezbaşaran, 1996).

Araştırmanın son bölümünde doğrulamalı faktör analizi çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada doğrulamalı faktör analizi kapsamında; RMSEA 0.059; SRMR.059; GFI 0.80; AGFI 0.78; NFI 0.93; CFI 0.97 ve NNFI 0.96 olarak tespit edilmiştir. Analiz sonuçları, mükemmel uyum değerlerine sahip olmasa bile, değerlerin kabul edilebilir sınırlar içinde olduğunu söylemek mümkündür (Şimşek, 2007).

Sosyal Bilgiler Dersi Performans Görevi Tutum Ölçeği ilköğretim altıncı ve yedinci sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla kullanılabilir. Ayrıca araştırma bulgularına göre geçerli ve güvenilir olan Sosyal Bilgiler Dersi Performans Görevi Tutum Ölçeği ilköğretim öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersinde verilen performans görevlerine yönelik olumlu ve olumsuz tutumlarının ne tür değişkenlere bağlı olduğunu belirlemek amacıyla da kullanılabilir. Bu ölçek aynı zamanda yapılacak olana betimsel ve deneysel çalışmalarda da kullanılabilir.

KAYNAKÇA

- AKSOY, Tevfik ve LINK, Charles. R. (2000). A Panel Analysis of Student Mathematics Achievement in the US in the 1990s: Does Increasing the Amount of Time in Learning Activities Affect Math Achievement? **Economics of Education Review**. , 19/3, s 261-277.
- ANDERSON, Linda M. (1988) "Likert Scales" **Educational Research Methodology and Measurement. An International Handbook**, New York: Pergoman Press .

- AY SELANİK, Tuğba, KARADAĞ Ruhan, ÇENGELCİ Tuğba. (2008). “İlköğretim Birinci Basamakta Gerçekleştirilen Performans Görevlerine İlişkin Öğretmen Görüşleri”. **VII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu Bildirileri**. Çanakkale, Türkiye, 2-4 Mayıs.
- BAŞBOĞAOĞLU, Uğur, DEMİR Mehmet. (2011). “İlköğretimde Uygulanan Performans Görevlerinin Etkililiğine İlişkin Geliştirilen Tutum Ölçeğinin Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışması”. **Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi**, Cilt: 1/2, s.23-30.
- BELET, Dilek, GİRMEN, Pınar. (2007). “Türkçe Dersinde Kullanılan Performans Ödevlerinin Etkililiği”. **16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi**. Eskişehir, Türkiye, 5-7 Eylül.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Şener. (2007). **Veri Analizi El Kitabı**. Ankara: Pegem Yayınları.
- DOĞANAY, Ahmet. (2002). **Sosyal Bilgiler ve Sosyal Bilgiler Öğretimi** (Ed. Cemil Öztürk, Dursun Dilek). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- GÖMLEKSİZ, Mehmet Nuri, SİNAN Ahmet Turan, DEMİR Sezgin. (2010). “İlköğretim Türkçe Dersi Proje ve Performans Görevlerinin Gerçekleştirilme Sürecine Yönelik Öğrenci Görüşleri” **Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic**, 5/3, s. 1320- 1349.
- KAĞITÇIBAŞI, Çiğdem. (Tarihsiz). **Yeni İnsan ve İnsanlar**. Evrim Yayınları, Ankara Tarihsiz.
- KAN, Adnan, AKBAŞ, Ahmet. (2005). “Lise Öğrencilerinin Kimya Dersine Yönelik Tutum Ölçeği Geliştirme Çalışması” **Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 1/2, s. 227-237.
- KLIN, Rex. B. (2005). **Principle and Practise of Equation Modeline. (Second Edition)**. New York: Guilford Press.
- KUMANDAŞ, Hatice, KUTLU, Ömer. (2010). “İlköğretim 5. Sınıf öğrencilerinin performans görevlerine ilişkin tutumlarını etkileyen faktörler” **İlköğretim Online**, 9/2, s.714-722.
- MEB. (2006). **İlköğretim Türkçe Dersi (4,5. sınıflar) Öğretim Programı**. Ankara.
- MARZANO, Robert. J, PICKERING, Davn, McTIGHE Jay. (1993). “Assessing Student Outcomes”. **Alexandria: Association for Supervision and Curriculum Development**, v 1-5.
- MORGAN, Clifford.T. (1991). **Psikolojiye giriş**. 8. Baskı Çev.Hüsnu Arıcı, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Psikoloji Bölümü Yayınları.
- PALLANT, Julie. (2001). **SPSS Survival Manual. A Step-by-Step Guide to Data Analyses Using SPSS for Windows**. Philadelphia, PA: Open University Press.
- SCHERMELLEH-ENGEL, Karin, MOOSBRUGER, Helfried. (2003). “Models: tests of significance and descriptive”. **Psychological Research Online**, 8/2, s.23-74.
- ŞİMŞEK, Ömer Faruk. (2007). **Yapısal Eşitlik Modellemesine Giriş, Temel İlkeler ve LISREL Uygulamaları**, Ankara: Siyasal Basım ve Dağıtım.
- TAVŞANCIL, Ezel. (2005). **Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi**, Ankara:Nobel Yayım Dağıtım.
- TEZBAŞARAN, Ata. (1996). **Likert Tipi Ölçek Geliştirme Kılavuzu**, Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.

-
- URAL, Ayhan, KILIÇ, İbrahim. (2005). **Bilimsel Araştırma Süreci ve SPSS ile Veri Analizi**, Ankara: Detay Yayıncılık.
- YÜCEL, Ayhan. (2008). **İlköğretim 7.Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi'nde Verilen Performans Ödevleri Hakkında Öğretmen-Veli-Öğrenci Görüşleri**, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.